

❖ สิ่งที่ควรปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ ตามแนวทาง วPA ❖

(มีสรุปอยู่ท้ายเอกสาร)

☆ ส่วนหัวของแผนการจัดการเรียนรู้ (ตามแนวทางหรือรูปแบบที่โรงเรียนใช้ได้เลย)

1.มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๑.๑

ตัวชี้วัด ระหว่างทาง https://drive.google.com/drive/mobile/folders/1nN3dizn59nGLqZ7xqV_trZPQ0ZJL_-XT7usp=drive_link

ป.๑/๑

ตัวชี้วัด ปลายทาง

ป.๑/๑

2.สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

3.จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

ด้านทักษะและกระบวนการ (P)

ด้านเจตคติ/คุณค่า (A)

4.จุดประสงค์การเรียนรู้ตามจุดเน้น สพป.ภูเก็ต “SMART KIDS” (เด็กภูเก็ตเก่งห่อ) --> (ถ้ามี)

5.สาระการเรียนรู้ คือเนื้อหาที่เกี่ยวกับกับการสอนในชม.สอดคล้องกับจุดประสงค์ --> (เปรียบเสมือนเป็นใบความรู้ของกรรมการ)

6.สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ด้าน --> ไม่จำเป็นต้องใช้ให้ครบ ในชม.เข้าข้อไหนก็ระบุข้อนั้น

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

7.คุณลักษณะอันพึงประสงค์ --> ส่วนใหญ่ทุกวิชาจะมี 3 ข้อนี้

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้

3. มุ่งมั่นในการทำงาน

8.บูรณาการ -->กับวิชา หรือทิศทาง/แนวทางของโรงเรียน เช่น วิถีพุทธ วิถีอิสลาม วิถีลูกเสือ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
โครงการฐานชุมชน สิ่งแวดล้อม Eco-School เป็นต้น

9.กิจกรรมการเรียนรู้ -->โดยใช้รูปแบบการสอน **Active Learning** 4 องค์ประกอบนี้

- Thinking Based Learning
- Learning by Doing
- Cooperative Learning
- Inquiry Based Learning

ใช้เทคนิค.../แนวคิด.../หลักการ.../กระบวนการ.... เช่น

- 5E (Engage – Explore – Explain – Extend –Evaluate)
- การใช้กรณีศึกษา (Case Study Method)
- การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน Project Based Learning: PrBL
- การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning : PBL)
- อื่น ๆ

รูปแบบการสอนต้องมีความสอดคล้องกับข้อประเด็นท้าทายที่ตั้งไว้ในแต่ละรอบ PA เช่น การพัฒนาทักษะกระบวนการคิดทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน..... ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5E) ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

ครูสร้างข้อตกลงกับนักเรียนก่อนเริ่มการจัดการเรียนรู้ (ก่อนอัดคลิป/ก่อนประเมินฯ) เช่น ข้อตกลงในการเข้าห้องน้ำ ข้อตกลงไม่แสดงออกหรือพูดว่าเคยเรียนมาแล้ว ข้อตกลงที่ไปในทิศทางเชิงลบ เป็นต้น

☆ ขั้นนำ 5-10 นาที

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียน และตรวจเช็คการขาด มา ลา สาย โดยอาจจะสอบถามในภาพรวมว่า...วันนี้ เพื่อนคนใดไม่มาโรงเรียนบ้าง (ระบบดูแลฯ)

ไม่ต้องถึงกับเช็คชื่อเป็นรายบุคคล --> อาจทำให้เสียเวลา

2. นักเรียนและครูร่วมสร้างข้อตกลงร่วมกันในห้องเรียน /ข้อตกลงในการทำกิจกรรม ระบุเป็นข้อ ๆ ลงในแผ่นฯ ข้อตกลงห้องวิทยาศาสตร์ / ข้อตกลงห้องคอมพิวเตอร์ --> ข้อควรปฏิบัติ สิ่งต้องระมัดระวัง เช่น

1. นักเรียนต้องตั้งใจฟังคุณครูผู้สอน
2. ไม่พูดส่งเสียงดังขณะทำกิจกรรมการเรียนการสอน

3. หากนักเรียนมีข้อสงสัยในกิจกรรม/เนื้อหา หรือต้องการตอบ ให้ยกมือขวาชี้ขึ้น เมื่อครูอนุญาตจึงค่อยถาม/ตอบ

4. นักเรียนต้องรับผิดชอบต่อการงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งงานตรงต่อเวลาที่กำหนด

5. อื่น ๆ

3. นำจิตศึกษา (ร.วิถีสลิม) / สมาธิ (ร.วิถีพุทธ) / Brainstorm / Brain grm --> (ถ้ามีท่าทางประกอบให้แนบภาพประกอบท่าทางไว้ในแผนฯ) เพื่อกระตุ้นสมาธิ ให้นักเรียนสนใจ ก่อนเข้าสู่การจัดการเรียนการสอน

4. ครูผู้สอนต้องแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ ทั้ง 3 ด้าน K P A และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่นักเรียนจะได้รับ --> ที่สอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์การเรียนรู้

5. เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของนักเรียนสู่ประสบการณ์ใหม่ที่จะเรียน (ทบทวนความรู้) อาจผ่าน คำถาม การยกตัวอย่างเล่าเรื่องประสบการณ์ หรือ เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน หรือแบบทดสอบก่อนเรียน

6. การเข้าสู่บทเรียน

- ถ้ามี สื่อเทคโนโลยี บัตรคำ บัตรภาพ (ต้องแนบในแผนฯ)

- ถ้ามี เกม (บอกวิธี/ขั้นตอนการเล่น)

- ถ้ามี เพลง (มีเนื้อเพลง+ทำนอง)

- ถ้ามี คลิป (ระบุแหล่งที่มา-->ลิงค์+QR Code)

 กรณีอัดคลิปสอน vPA ให้ดาวน์โหลดคลิปก่อนๆ ไว้ในเครื่องของครูผู้สอน เพื่อป้องกันระบบอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร ขณะเปิดทำการสอน

 ขั้นทบทวนความรู้ สื่อ/เกม/เพลง/คลิป --> ต้องมีความสอดคล้องกับเนื้อหาในชั้นการสอน

☆ ชั้นสอน 20-30 นาที

1. ควรใช้ขบวนการกลุ่มในการทำกิจกรรม --> นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน จำนวน 5 กลุ่ม ตามทักษะ และความสามารถ (เก่ง ปานกลาง อ่อน) พร้อมระบุตำแหน่งและหน้าที่ ดังนี้ --> ครูผู้สอนอาจแบ่งมาล่วงหน้าก่อน ชม.สอน ไม่จำเป็นต้องแบ่งขณะทำการสอน แต่แสดงให้เห็นกระบวนการ/ผู้ประเมินเห็น ว่าแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสามารถ โดยทวนแต่ละตำแหน่งอีกครั้ง

- ดวงอาทิตย์ ทำหน้าที่ (นักเรียนเก่ง)

- โลก ทำหน้าที่ (นักเรียนปานกลาง)

- ดาวอังคาร ทำหน้าที่ (นักเรียนปานกลาง)

- ดาวพุธ ทำหน้าที่ (นักเรียนปานกลาง)

- ดาวพลูโต ทำหน้าที่ (นักเรียนอ่อน)

 ครูผู้สอน ต้องไปสร้างตัวละคร (ตำแหน่ง) ให้เหมาะสมกับลักษณะวิชาที่จัดการเรียนรู้ อย่างน้อย 4 - 5 ตำแหน่ง

 โดยนักเรียนต้องบริหารจัดการชั้นเรียนทุกขั้นตอน เช่น รับชุดอุปกรณ์ / ใบงาน / ใบความรู้ / กระดาษบลิฟ / เก็บอุปกรณ์ คืนครู / นำเสนอ อื่น ๆ

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเชิงรุก (Active Learning) ที่หลากหลาย โดยยึดหลัก 4 H คือ

H 1 Heart = เกิดจากความต้องการของผู้เรียนจริงๆ

H 2 Head = ผู้เรียนคิด วางแผน หาวิธีการด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการกลุ่ม

H 3 Hands = ผู้เรียนลงมือทำด้วยตนเอง

H 4 Health = ผู้เรียนมีความปลอดภัย ทางสุขภาพกาย/ใจ

☆ กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ☆

ขั้นตอนที่ 1

ขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 3

 ต้องแจ้งนักเรียนก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนปฏิบัติถูกต้องตามขั้นตอน

3. ขณะนักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม (ต้องกำหนดเวลาการทำกิจกรรมให้ชัดเจน) ครูต้องคอยเดินสอดส่อง กำกับ ดูแลอำนวยความสะดวก ทุกกลุ่มให้ทั่วถึง (แบบทวนเข็มหรือตามเข็มนาฬิกา --> ต้องทั่วถึงทุกกลุ่ม)

4. ครูต้องเตรียมคำถามกระตุ้นความคิดให้แต่ละกลุ่มตอบ (โดยไม่รบกวนกลุ่มข้างเคียง) ขณะเดินดูแลความเรียบร้อย

 คำถามกระตุ้นความคิดขั้นสูง มี 2 แบบ คือ คำถามเชิงวิจารณ์ญาณ

ตัวอย่างคำถาม <https://shorturl.asia/R3dIC>

และคำถามเชิงสร้างสรรค์ <https://shorturl.asia/yWdMJ>

5. ครูต้องถือแบบประเมินพฤติกรรมกรรรมกลุ่ม/เดี่ยว และบันทึกหลังสอน โดยต้องคอยจดบันทึกตามสถานการณ์ที่สังเกตได้ ขณะนักเรียนทำกิจกรรม

 การจัดบันทึกขณะจัดการเรียนการสอน ทำให้ครูสามารถจดจำสิ่งที่เกิดขึ้นใน ชม. นั้นๆ ได้ เพราะในความเป็นจริงครูสอนวันหนึ่งหลาย ชม. และหลายห้อง อาจจำได้ไม่หมด

6. คำถามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ใช้ถามนักเรียน ต้องนำคำถามขึ้นจอ TV /โปรเจคเตอร์ (ถ้ามี) --> พร้อมจับเวลาการตอบคำถาม ตามความเหมาะสม

7. ทุกกิจกรรมต้องกำกับด้วยเวลา ขึ้นจอ (ถ้ามี) หรือแสดงเวลานับถอยหลังให้นักเรียนเห็น ผ่าน หน้าจอจับเวลา / นาฬิกาฝาผนัง / แท็บเล็ต

 การจับเวลาขณะทำกิจกรรม เป็นจิตวิทยาอย่างหนึ่งทำให้กิจกรรมที่นักเรียนทำเสร็จตามกำหนดเวลาที่กำหนด อาจใช้การจับเวลาจากโปรแกรมจับเวลา แท็บเล็ต หรือนาฬิกาฝาผนัง (โดยใช้ Postit หรือสติ๊กเกอร์ สีเด่นชัดติดที่ตัวเลขเวลาที่หมดเวลา)

8. ขณะจัดการเรียนรู้ ครูต้องเสริมแรงด้วยการชื่นชมนักเรียน อย่างสม่ำเสมอ ผ่านคะแนน / ของขวัญ / รางวัล เพื่อให้ นักเรียนสะสมขณะทำกิจกรรมเดี่ยว / กลุ่ม --> คะแนนที่สะสมต้องมีผลใน ชม./สัปดาห์ ครั้งต่อไป (อย่า! คุณหลอก ☆)

9. มีการเก็บนักเรียน (ด้วยเพลง/การปรบมือ ภาษากาย หรือสัญลักษณ์) พร้อมสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ตามโอกาสที่มีสถานการณ์ปรากฏขึ้นได้อย่างเหมาะสม

 ครูผู้สอนต้องไปคิด หาวิธีการเก็บนักเรียนในแบบฉบับของตนเอง ทุกครั้งที่เข้าสอน ต้องใช้วิธีการเก็บเด็กจนเป็นวัฒนธรรมของห้องเรียนนั้น ๆ

☆ ขั้นสรุป 5-10 นาที

1. ให้นักเรียนสรุปจากการทำงานกลุ่ม ด้วยการออกมาเป็นการนำเสนอหน้าห้อง ผ่านมายแม๊ป ผังความคิด อินโฟกราฟฟิก ฯลฯ ที่ผ่านการระดมความคิด ทาวิธี วางแผน ร่วมกัน กับสมาชิกในกลุ่ม **ไม่ใช่** นำใบงานเดี่ยวของแต่ละคน มานั่งทำงานกลุ่มรวมกัน แล้วเลือกตัวแทน เพื่อออกมานำเสนอ

2. การสื่อนำเสนอ ควรนำเสนอแค่ 2-3 กลุ่ม --> แบบสื่อบแบบเจาะจง (สื่อกลุ่ม) ที่นำเสนอดี พูดได้คล่องแคล่ว มีไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า หลังนำเสนอเสร็จ อาจตั้งคำถามที่เกี่ยวข้อง ถามเพื่อนที่นั่งฟัง อย่างน้อย 1 คำถาม หรือครูอาจตั้งคำถามแทนนักเรียนที่นำเสนอ เพื่อให้นักเรียนช่วยกันคิด วิเคราะห์ และตอบ

 ก่อนมีการนำเสนอครูควรมีข้อตกลงกับนักเรียน เช่น มีผู้พูดต้องมีผู้ฟัง หลังเพื่อนนำเสนอครูจะมีคำถามนักเรียนเป็นต้น

3. หลังนำเสนอเสร็จ ให้มีการวัดและประเมินผล (เพื่อนประเมินประเมินเพื่อน) โดยให้ทุกคนช่วยกันโหวตว่ากลุ่มไหนนำเสนอดีที่สุด ผ่านสติ๊กเกอร์ / ☆ / หัวใจ --> ไปติดลงบนชิ้นงานที่เพื่อนนำเสนอ เป็นการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ นอกจากครูเป็นผู้ประเมินแล้ว ควรมีการประเมินจากนักเรียนด้วยกัน ผ่าน ☆ สติ๊กเกอร์ คะแนน (เพื่อนประเมินเพื่อน) --> เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. นักเรียนและครูต้องสรุปความรู้ร่วมกันอีกครั้ง หลังจบการนำเสนอของกลุ่มแล้ว --> ผ่านการถาม - ตอบ หรือแบบทดสอบหลังเรียน ผ่านโปรแกรม Kahoot แบบให้นักเรียนแข่งกันตอบกับ AI (กรณีนักเรียนไม่มีอุปกรณ์มือถือ)

5. ต้องมีเกณฑ์การวัดและประเมินผล / แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานเดี่ยว / การทำกิจกรรมกลุ่ม / แบบประเมินการนำเสนอผลงาน --> ตามระดับคะแนน 5 4 3 2 1 อย่างละเอียด

6. มีแบบประเมินความพึงพอใจ ผ่าน Post it หรือผ่านโปรแกรมออนไลน์ (ถ้าอนุญาตให้ใช้มือถือ) ตัวอย่างคำถามที่ให้นักเรียนประเมินฯ (เขียนสั้นๆ โดยไม่ระบุชื่อ)

- นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน อย่างไร?
- นักเรียนคิดว่า...การสอนของครูวันนี้ เป็นอย่างไร?

9.สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- หนังสือเรียน/ห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้ในชุมชน
- ช่องทางออนไลน์ YouTube TikTok

 นอกจากมีสื่อ/แหล่งเรียนรู้ ในระบบออนไลน์ทั่วไปแล้ว ถ้ามีสื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ ที่เกิดจากครูผู้สอนสร้างขึ้นเอง ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น YouTube TikTok เพจ เว็บไซต์ เป็นต้น มาเสริมเพิ่มจะเป็นการดีมาก

10.ภาระงาน/ชิ้นงาน

- ใบงาน/ใบกิจกรรม
- ชิ้นงานกลุ่ม

 ใบงาน กับ ใบกิจกรรม ต่างกันนะครับ ใบงานนักเรียนอาจจับคู่คำตอบ ระบุคำตอบ ทำผังโน้ตค้น แต่ใบกิจกรรม นักเรียนต้องเขียนชื่อสมาชิกในกลุ่ม ขั้นตอนการทำกิจกรรม ขั้นสังเกต ขั้นกิจกรรม ขั้นสรุปผล

11.การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

คุณลักษณะที่ต้องการ ประเมิน (วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้)	วิธีการประเมิน (สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการ วัด)	เครื่องมือที่ใช้ (สอดคล้องกับวิธีวัดผล)	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ (K)			
ด้านทักษะและกระบวนการ (P)			
ด้านเจตคติ ค่านิยม (A)			
ด้านคุณลักษณะอันพึง ประสงค์			
ด้านสมรรถนะผู้เรียน			
อื่น ๆ ถ้ามีการวัด			

มีแบบประเมินฯ/แบบบันทึก จะต้องมีการประเมินฯ /การบันทึก

แบบประเมินฯ กับ แบบบันทึกฯ ต่างกันนะครับ แบบประเมินฯ คือ ประเมินคะแนน 5 4 3 2 1 หรือ ผ่าน ไม่ผ่าน

ส่วนแบบบันทึก คือ ครูต้องบันทึกพฤติกรรม บันทึกคะแนนที่มีคะแนนหลายระดับตั้งแต่ 0 ถึง คะแนนสูงสุด

12.บันทึกหลังสอน

Tic

1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีที่สุด **ไม่มี** มีแต่แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ใคร ๆ ก็มาสอนแทนได้ --> ถือเป็นแผนฯ **ที่ดี**
 2. อะไรที่ต้องเกิดขึ้นแน่นอน ! ต้องเขียนระบุลงไปในแผนฯ เช่น กระบวนการกลุ่ม/การนำเสนอผลงานหน้าชั้น คำถามเป็นต้น **ส่วน** อะไรที่อาจเกิดหรือไม่เกิดก็ได้ อาจไม่จำเป็นต้องระบุในแผนฯ ก็ได้ เช่น การมีระเบียบวินัย การสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น

3. หน้าห้องใช้อะไรจัดการเรียนรู้ ต้องแนบสิ่งเหล่านั้นไว้ในแผนฯ เช่น พาเวอร์พ้อย บัตรภาพ บัตรคำ ใบความรู้ ใบงาน/ใบกิจกรรม สื่อวัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอน ฯลฯ (ทุกอย่าง)

เพราะกรรมการหรือผู้ประเมินไม่สามารถขัดจังหวะการสอนเพื่อขอเอกสารที่ไม่ครบถ้วน กรณีเป็นคลิปกรรมการจะมองเห็นไม่ชัดเจน เพราะต้องมองผ่านจออีกที ฉะนั้นถ้าแนบไว้ในแผนฯ กรรมการสามารถเปิดดูควบคู่ไปด้วย

4. มีแบบการวัดและประเมินผลฯ ต้องมีการวัดและประเมินผลฯ แนบทุกครั้งในแผ่นถัดไปของแผนฯ

5. มีคำถาม --> ต้องมีเฉลย (ตัวอักษรตัวเอียงหรือตัวอักษรสีแดง) มีใบงาน/ใบกิจกรรม --> ต้องมีใบเฉลย แนบมาด้วย

 เพื่อให้คณะกรรมการได้ดูแนวคำตอบของนักเรียน หรือในผลงานนักเรียน ว่าทำใบงาน/ใบกิจกรรมได้ถูกต้องตามที่ครูเฉลยหรือไม่

6. ความสวยงามของชิ้นงาน วาดภาพ ระบายสี การตกแต่งไว้ทำนอก ชม.หรือเวลาว่าง ใน ชม. ต้องเน้นสาระเนื้อหาให้สมบูรณ์ครบถ้วนก่อน

 เพราะเวลาครูส่งคลิป วPA เมื่อสอนเสร็จไม่ได้อัปคลิปเข้าระบบ DPA ทันที ครูยังมีเวลาตรวจสอบ คัดเลือกชิ้นงานที่สมบูรณ์ก่อนอัปส่งอยู่ดี

7. ขณะครูอธิบายหรือสอน นักเรียนต้องนั่งหันหน้ามาด้านที่ครูพูดทุกครั้ง (ไม่นั่งหันหลังขณะครูสอนหรืออธิบาย) เมื่อเริ่มทำกิจกรรมกลุ่มค่อยหันกลับไปนั่งแบบเดิมตามที่จัดไว้

8. ถ้ามีการมอบหมายใบงานเดี่ยว ควรให้นักเรียนกลับไปทำที่บ้านเป็นการบ้าน แล้วนำมาส่งครูเพื่อดูความคืบหน้า ก่อนนำส่งใบงานจริงอีกที

 การให้นักเรียนนำใบงานเดี่ยว หรือกลุ่ม มาส่งครูเพื่อดูความคืบหน้าก่อนส่งจริง จะทำให้อัตราการส่งงานล่าช้า หรือไม่ส่งงานของนักเรียนลดลง

9. อื่น ๆ (อย่ากรู้อยู่กันหลังห้องเรียน)

**“การสอนตามแนว วPA ไม่ได้มีทฤษฎี โมเดล หรือรูปแบบที่สลับซับซ้อนแต่อย่างใด
เพียงนำสิ่งที่ลิ้มไป กลับมา”**

ปล.หากมีอะไรเพิ่มเติมหรือตกหล่น สน.จะพิมพ์เพิ่มเข้ามาในไฟล์นี้ครับ

โดย สน.ปณณธร ละม้าย ศึกษาพิเศษ สพป.ภูเก็ต

สรุป องค์ประกอบสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้ ตามแนวทาง วPA

"สิ่งที่ควรปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ ตามแนวทาง วPA" ได้ให้แนวทางและรายละเอียดสำคัญในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับการประเมินผลการปฏิบัติงาน (วPA) โดยเน้นที่ความครบถ้วนขององค์ประกอบ และความเชื่อมโยงของการจัดการเรียนรู้สู่ผลลัพธ์ของผู้เรียน สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ส่วนหัวของแผนการจัดการเรียนรู้

ส่วนนี้สามารถใช้ตามรูปแบบที่โรงเรียนกำหนดได้ โดยทั่วไปจะประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานของแผนฯ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้, ชั้น, หน่วยการเรียนรู้, เรื่อง, เวลาที่ใช้, และชื่อครูผู้สอน

1. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

นับเป็นส่วนสำคัญที่สุดที่แผนฯ ต้องระบุอย่างชัดเจน ประกอบด้วย:

- **มาตรฐานการเรียนรู้:** ระบุมาตรฐานกลางที่เป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาผู้เรียนในสาระนั้นๆ เช่น มาตรฐาน ท 1.1 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- **ตัวชี้วัด:** แบ่งออกเป็น
 - **ตัวชี้วัดระหว่างทาง:** เป็นเป้าหมายย่อยที่ครูใช้ประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนในระหว่างการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้จากลิงก์ที่ให้ไว้

- **ตัวชี้วัดปลายทาง:** เป็นผลลัพธ์สุดท้ายที่คาดหวังให้นักเรียนบรรลุได้เมื่อสิ้นสุดหน่วยการเรียนรู้หรือรายวิชา

2. สารสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เป็นการสรุปแก่นความรู้หรือแนวคิดหลักที่นักเรียนจะได้รับจากบทเรียนนั้นๆ ซึ่งควรสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

ต้องกำหนดให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ

- **ด้านความรู้ (K - Knowledge):** ระบุสิ่งที่นักเรียนจะ "รู้" และ "เข้าใจ" หลังจากการเรียนรู้
- **ด้านทักษะและกระบวนการ (P - Process/Psychomotor):** ระบุสิ่งที่นักเรียนจะ "ทำได้" หรือ "ปฏิบัติได้"
- **ด้านเจตคติ/คุณค่า (A - Affective):** ระบุคุณลักษณะ ค่านิยม หรือทัศนคติที่ดีที่ต้องการปลูกฝังในตัวนักเรียน

4. จุดประสงค์การเรียนรู้ตามจุดเน้น (ถ้ามี)

หากมีจุดเน้นเฉพาะของหน่วยงานต้นสังกัด เช่น จุดเน้น "SMART KIDS" ของ สพป.ภูเก็ต ก็ควรระบุเพิ่มเติมในส่วนนี้

5. สารการเรียนรู้

คือ เนื้อหา (Content) ที่จะใช้ในการสอนในคาบนั้นๆ ต้องมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ เปรียบเสมือนเป็น "ใบความรู้" ที่กรรมการหรือผู้ประเมินสามารถทำความเข้าใจขอบเขตเนื้อหาได้

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (5 ด้าน)

ระบุสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาในคาบเรียนนั้นๆ ไม่จำเป็นต้องครบทั้ง 5 ด้าน แต่ให้เลือกเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมได้แก่:

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการแก้ปัญหา
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
- ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

โดยทั่วไปมักประกอบด้วย 3 ข้อหลัก คือ มีวินัย, ใฝ่เรียนรู้, และมุ่งมั่นในการทำงาน นอกจากนี้อาจมีคุณลักษณะอื่นๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาหรือกิจกรรม

8. บูรณาการ

ระบุการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ หรือแนวทาง/ทิศทางของโรงเรียน เช่น วิถีพุทธ, วิถีอิสลาม, หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, โครงการฐานชุมชน, สิ่งแวดล้อม, Eco-School เป็นต้น

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ส่วนนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเน้นการใช้รูปแบบการสอนแบบ **Active Learning** ที่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก:

- **Thinking Based Learning:** เน้นกระบวนการคิด

- **Learning by Doing:** เน้นการลงมือปฏิบัติ
- **Cooperative Learning:** เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ
- **Inquiry Based Learning:** เน้นการเรียนรู้แบบสืบสอบ

ครูผู้สอนควรเลือกใช้เทคนิค วิธีการ หรือกระบวนการสอนที่หลากหลาย เช่น 5E, Case Study Method, Project Based Learning (PrBL), Problem Based Learning (PBL) เป็นต้น **สิ่งสำคัญคือรูปแบบการสอนที่เลือกใช้ต้องมีความสอดคล้องกับ "ประเด็นท้าทาย" ที่ครูตั้งไว้ในแต่ละรอบการประเมิน วPA**

ข้อควรปฏิบัติเพิ่มเติมในกิจกรรมการเรียนรู้

- **สร้างข้อตกลงร่วมกัน:** ก่อนเริ่มการสอน ควรสรุปข้อตกลงในห้องเรียนกับนักเรียน เช่น การขออนุญาตเข้าห้องน้ำ, การแสดงความคิดเห็น, หรือข้อตกลงที่ไม่ควรพูดว่าเคยเรียนมาแล้ว เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี

ชั้นนำ (5-10 นาที):

- ทักทาย ตรวจสอบความพร้อมของนักเรียน (อาจสอบถามภาพรวมการขาด ลา มาสาย แทนการเช็คชื่อรายบุคคลเพื่อประหยัดเวลา)
- สร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม (ระบุเป็นข้อๆ ในแผนฯ)
- อาจมีกิจกรรมนำจิตศึกษา สมาธิ หรือ Brain Gym (หากมีภาพประกอบทำทาง ควรแนบในแผนฯ)
- **แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ (K P A) และสมรรถนะสำคัญ** ให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจน
- เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมสู่ประสบการณ์ใหม่ ผ่านคำถาม การเล่าเรื่อง หรือแบบทดสอบก่อนเรียน
- การนำเข้าสู่บทเรียนที่น่าสนใจ อาจใช้สื่อเทคโนโลยี, บัตรคำ, บัตรภาพ (ต้องแนบในแผนฯ), เกม (บอกวิธีเล่น), เพลง (มีเนื้อเพลง/ทำนอง), หรือคลิปวิดีโอ (ระบุแหล่งที่มา ลิงก์ QR Code) กรณีอัดคลิปสอนสำหรับ วPA แนะนำให้ดาวน์โหลดสื่อเก็บไว้ในเครื่องเพื่อป้องกันปัญหาระบบอินเทอร์เน็ต

ขั้นสอน (20-30 นาที):

- **เน้นกระบวนการกลุ่ม:** แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย (4-5 คน, คละความสามารถ เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) อาจแบ่งกลุ่มล่วงหน้า แต่แสดงให้เห็นว่ามีการคละความสามารถ โดยอาจมีการทบทวนตำแหน่งและหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม (เช่น ดวงอาทิตย์, โลก, ดาวอังคาร ซึ่งครูต้องสร้างตัวละคร/ตำแหน่งให้สอดคล้องกับวิชา) นักเรียนในกลุ่มต้องบริหารจัดการตนเองในทุกขั้นตอน
- **กิจกรรม Active Learning ที่หลากหลาย:** ยึดหลัก 4H (Heart, Head, Hands, Health)
- **กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมที่ชัดเจน:** และแจ้งให้นักเรียนทราบก่อนลงมือ
- **ครูดูแลทั่วถึง:** ขณะนักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม (กำหนดเวลาชัดเจน) ครูต้องเดินสังเกต กำกับดูแล และอำนวยความสะดวกทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง
- **คำถามกระตุ้นความคิด:** เตรียมคำถามกระตุ้นความคิดขั้นสูง (เชิงวิจารณ์ญาณและเชิงสร้างสรรค์) ถามนักเรียนแต่ละกลุ่มขณะเดินดูแล
- **การบันทึกระหว่างสอน:** ครูควรมีแบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม/เดี่ยว และบันทึกหลังสอน โดยจดบันทึกตามสถานการณ์จริงที่สังเกตได้ เพื่อให้สามารถจำสิ่งที่เกิดขึ้นได้ทั้งหมด

- **แสดงคำถามบนจอ:** คำถามที่ใช้ถามนักเรียนควรแสดงบนจอ TV หรือโปรเจคเตอร์ พร้อมจับเวลาการตอบตามความเหมาะสม
- **กำกับเวลาทุกกิจกรรม:** แสดงเวลานับถอยหลังให้นักเรียนเห็น
- **เสริมแรง ชื่นชม:** ให้คะแนน ของขวัญ หรือรางวัล อย่างสม่ำเสมอ คะแนนสะสมควรมีผลในครั้งต่อไป
- **การเก็บนักเรียน:** มีวิธีการรวบรวมความสนใจนักเรียน (ด้วยเพลง, การปรบมือ, ภาษากาย) พร้อมสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมตามโอกาส

ขั้นสรุป (5-10 นาที)

- **นักเรียนสรุปจากการทำงานกลุ่ม:** นำเสนอผลงานหน้าห้องในรูปแบบต่างๆ (Mind Map, Infographic) ที่ผ่านการระดมความคิด ไม่ใช่การนำใบงานเดี่ยวของแต่ละคนมารวมกัน
- **การสุ่มนำเสนอ:** เลือกนำเสนอ 2-3 กลุ่ม (อาจเป็นกลุ่มที่เตรียมมาดี) หลังนำเสนออาจให้นักเรียนที่นำเสนอตั้งคำถามเพื่อน หรือครูตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ (ควรมีข้อตกลงเรื่องการฟังขณะเพื่อนนำเสนอ)
- **การประเมินผลโดยเพื่อน:** ให้เพื่อนนักเรียนช่วยกันโหวตกลุ่มที่นำเสนอดีที่สุด (เช่น ใช้สติ๊กเกอร์ติดบนผลงาน) เพื่อเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- **ครูและนักเรียนสรุปความรู้ร่วมกันอีกครั้ง:** ผ่านการถาม-ตอบ หรือแบบทดสอบหลังเรียน (อาจใช้ Kahoot)
- **เกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ชัดเจน:** ต้องมีแบบประเมินพฤติกรรมเดี่ยว/กลุ่ม, แบบประเมินการนำเสนอผลงาน พร้อมระดับคะแนน (เช่น 5 4 3 2 1) อย่างละเอียด
- **แบบประเมินความพึงพอใจ:** อาจใช้ Post-it หรือโปรแกรมออนไลน์ (หากอนุญาตให้ใช้มือถือ) ให้นักเรียนประเมินการสอนสั้นๆ โดยไม่ระบุชื่อ เช่น ความเข้าใจในเนื้อหา, ความคิดเห็นต่อการสอนของครู

10. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

ระบุสื่อที่ใช้ทั้งหมด เช่น หนังสือเรียน, ห้องสมุด, แหล่งเรียนรู้ในชุมชน, ช่องทางออนไลน์ (YouTube, TikTok) หากครูผู้สอนสร้างสื่อออนไลน์ของตนเองขึ้นมาประกอบการสอนจะยิ่งดี

11. ภาระงาน/ชิ้นงาน

ระบุชิ้นงานที่มอบหมาย เช่น ใบงาน, ใบกิจกรรม, หรือชิ้นงานกลุ่ม **ข้อสังเกต:** ใบงานมักเน้นการตอบคำถามหรือจับคู่ ในขณะที่ใบกิจกรรมจะให้นักเรียนบันทึกข้อสมาชิก ขั้นตอนการทำกิจกรรม การสังเกต และสรุปผล

12. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จัดทำเป็นตารางระบุ:

- **สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน:** (สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ด้าน K, P, A, คุณลักษณะอันพึงประสงค์, สมรรถนะผู้เรียน)
- **วิธีการประเมิน:** (สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด)
- **เครื่องมือที่ใช้:** (สอดคล้องกับวิธีวัดผล)
- **เกณฑ์การประเมิน:** (วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้) **ข้อควรจำ:** แบบประเมินฯ (เช่น ให้คะแนน 5 4 3 2 1 หรือ ผ่าน/ไม่ผ่าน) แตกต่างจากแบบบันทึกฯ (ครูบันทึกพฤติกรรมหรือคะแนนตามระดับ)

13. บันทึกหลังสอน

เป็นส่วนสำคัญที่ครูต้องบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการพัฒนา เพื่อปรับปรุงการสอนในครั้งต่อไป

ข้อควรพิจารณาเพิ่มเติม

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีที่สุดไม่มีอยู่จริง แต่มีแผนฯ ที่ใครๆ ก็สามารถนำไปสอนแทนได้ ซึ่งถือเป็นแผนฯ ที่ดี
- ระบุสิ่งที่เกิดขึ้นแน่นอน เช่น กระบวนการกลุ่ม, การนำเสนอผลงาน, คำถามที่ใช้ ควรระบุในแผนฯ ส่วนสิ่งที่อาจเกิดหรือไม่เกิดก็ได้ (เช่น การสอดแทรกคุณธรรม) อาจไม่จำเป็นต้องระบุทุกครั้ง
- แนวสื่อทุกอย่างที่ใช้ในห้อง เช่น PowerPoint, บัตรคำ, ใบความรู้, ใบงาน/ใบกิจกรรม, วัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้กรรมการหรือผู้ประเมินสามารถตรวจสอบได้สะดวก โดยเฉพาะกรณีการประเมินผ่านคลิปวิดีโอ
- แบบประเมินต้องมีเกณฑ์ ทุกแบบประเมินต้องมีเกณฑ์การประเมินแนบท้ายเสมอ
- คำถามต้องมีเฉลย ใบงาน/ใบกิจกรรมต้องมีใบเฉลย เพื่อให้กรรมการตรวจสอบแนวคำตอบได้ (อาจทำเป็นตัวเอียงหรือตัวอักษรสีแดง)
- เน้นสาระเนื้อหาในชั่วโมง ความสวยงามของชิ้นงาน เช่น การวาดภาพระบายสี สามารถทำนอกเวลาได้ ในชั่วโมงเรียน ควรเน้นให้เนื้อหาสมบูรณ์ครบถ้วนก่อน (ครูมีเวลาคัดเลือกชิ้นงานที่ดีที่สุดก่อนส่งคลิป วPA อยู่แล้ว)
- การจัดที่นั่งของนักเรียน ขณะครูอธิบาย นักเรียนควรหันหน้ามาทางครู เมื่อทำกิจกรรมกลุ่มจึงปรับที่นั่ง
- การบ้าน หากมอบหมายใบงานเดียว ควรให้ทำการบ้าน เพื่อลดอัตราการไม่ส่งงานหรือส่งงานล่าช้า

สรุปส่งท้ายจากเอกสาร: "การสอนตามแนว วPA ไม่ได้มีทฤษฎี โมเดล หรือรูปแบบที่สลับซับซ้อนแต่อย่างใด เพียงนำสิ่งที่ลืมไป กลับมา" ซึ่งเป็นการเน้นย้ำถึงการกลับไปให้ความสำคัญกับพื้นฐานของการออกแบบการเรียนรู้ที่ดีและครบถ้วน

